

CYKL | WIELOKULTUROWOŚĆ W FILMIE
GRUPA WIEKOWA | SZKOŁA PONADPODSTAWOWA
PRZEDMIOT | WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE, GODZINA WYCHOWAWCZA

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE DLA NAUCZYCIELA SCENARIUSZ LEKCJI

opracowanie: Wioletta Gałwa, Łukasz Kusiak, Sylwia Skalska

FILM | „COMBAT GIRLS. KREW I HONOR”
„Kriegerin”, Niemcy 2011, 100 min

reżyseria: David Wnendt

scenariusz: David Wnendt

zdjęcia: Jonas Schmager

muzyka: Johannes Repka

montaż: Andreas Wodraschke

obsada: Alina Levshin, Jella Haase, Sayed Ahmad, Gerdy Zint, Lukas Steltner, Uwe Preuss, Winnie Böwe, Rosa Enskat, Haymon Maria Buttinger, Klaus Manchen, Andreas Leupold, Najebullah Ahmadi, Anne Laszus, Elias Raudith, Helmut Rosentreter, Sven Splettstößer

Oryginalny tytuł filmu – „Kriegerin” – w tłumaczeniu z języka niemieckiego oznacza wojowniczkę. Jego niezbyt udana polska wersja brzmi bardziej efekciarsko, niczym zapowiedź sensacyjnego widowiska klasy B. W istocie nawiązuje jednak do nazw największych międzynarodowych organizacji neonazistowskich – Krew i Honor oraz Combat 18 – już na wstępie sygnalizując widzowi, z jaką problematyką będzie on mieć do czynienia.

„Combat Girls. Krew i honor” to portret dziewcząt zaangażowanych w działalność niemieckiego ruchu skrajnych nacjonalistów. Marisa i Svenja lgną do środowiska neonazistów, są wyraźnie zafascynowane siłą i władczym sposobem bycia związanych z nim mężczyzn, identyfikują się też z wyznawaną przez nich ideologią. Marisa zdążyła już wrosnąć w pełen nienawiści świat, który stał się jej właściwym domem, młodsza Svenja dopiero do niego aspiruje. Wielką zasługą twórców filmu jest jednak fakt, iż obrazowi równie daleko do gloryfikacji postawy bohaterek, jak i do potępiającego moralizatorstwa. Wnendta interesuje głównie psychika dziewcząt. Reżyser stawia pytanie o genezę ich wyborów, a odpowiedzi upatruje we współczesnym kryzysie więzi rodzinnych i społecznych oraz w kryzysie współczesnej demokracji, rodzącym frustrację wśród mieszkańców biedniejszych, zaniedbanych rejonów kraju.

Najważniejszą postacią w filmie jest Marisa (znakomita Alina Levshin), dwudziestolatka z małego miasteczka na terenie byłego NRD (patrz: opuszczona komunistyczna baza wojskowa, w której ukrywa się młody Rasul). Mieszka z zapracowaną, ciągle nieobecną matką, a jej ukochany dziadek właśnie umiera w szpitalu. Życie Marisy toczy się wokół grupy agresywnych neonazistów, do której należy także jej chłopak. Dziewczyna w pełni się z nimi identyfikuje, z trudem natomiast znosi znerwicowaną matkę i konieczność pracy jako kasjerka, w prowadzonym przez nią sklepie. Co spowodowało fascynację Marisy nacjonalistyczną, agresywną ideologią i ukształtowaną na jej podwalinach społecznością? Przecież w tym męskim, brutalnym, patriarchalnym świecie jest tylko kobietą, kimś z założenia gorszym, pogardzanym i wykorzystywanym, kimś, kto musi starać się podwójnie (Marisa najgłośniejsz krzyczy, najbardziej demonstracyjnie się zachowuje, jest w niej najwięcej agresji, najbardziej zapamiętuje się w tańcu i ma najwięcej

neonazystowskich tatuaży). Nic jej to zresztą nie daje – gdy tylko za bardzo się zapędzi, narzeczony brutalnie wskazuje jej miejsce w szeregu.

Odpowiedź na pytanie o przyczynę obecności dziewczyny wśród neonazystów jest złożona – w miarę rozwoju akcji reżyser podsuwa widzowi kolejne tropy. Najważniejszy, najbardziej bezpośredni pojawia się już na początku, w krótkiej retrospekcji. Oto uginająca się pod ciężarem wojskowego plecaka dziewczynka brnie z trudem przez piaszczystą plażę, by wreszcie wpaść w objęcia czekającego na nią dziadka. Zdziwiająca połączenie olbrzymiej miłości i czułości, z jakimi starszy pan traktuje wnuczkę, z przedziwnym pseudowojskowym drylem, któremu ją poddaje, trafia w sedno problemu. Dziadek, najwyraźniej jedyna osoba poświęcająca małej Marisie czas, może również jedyna okazująca jej uczucie, kształtuje osobowość dziewczynki jak plastelinę. A co może ulepić z tak podatnego materiału były nazista, który pozostał wierny dawnym poglądom?

Nie bez znaczenia zapewne jest fakt, że chłopak Marisy należy do tego samego środowiska, choć w tym przypadku trudno rozsądzić, co jest przyczyną, a co skutkiem. Ważniejsze wydaje się to, jak wygląda otaczający dziewczynę świat i jakie roztacza on przed nią perspektywy. Ideologia faszystowska często trafia na podatny grunt tam, gdzie nasila się uczucie frustracji. Skąd wywodzi się frustracja Marisy i jej pokolenia? Oto małe, zaniedbane wschodniemieckie miasteczko, w którym nikt nie studiuje i z którego nikt nie wyjeżdża, w którym nie ma co robić, a szczytem życiowych osiągnięć jest praca w kasie, w dawnym sklepie spółdzielczym. Przyjeżdżają za to imigranci, zajmujący zdewastowane bloki opuszczone przez żołnierskie rodziny, i z miejsca stają się obiektem nienawiści – po pierwsze jako obcy, a po drugie jako ci zabierający pracę i przestrzeń życiową „prawdziwym” mieszkańcom. Własną frustrację i lęk przed nieudanym życiem trzeba jakoś skanalizować, odnaleźć winnego zaistniałej sytuacji. Neonazystowska ideologia definiuje go nader wyraziście. Zagubienie, rozpad więzi rodzinnych, brak oparcia w autorytetach i bunt wobec braku perspektyw – wszystko to zdaje się pchać bohaterkę filmu i jej pobratymców wprost w ramiona nienawistnej ideologii.

Na podobną drogę wkracza piętnastoletnia Svenja, dziewczyna z dobrego domu o dość wysokim statusie materialnym. Na pozór frustracje targające nacjonalistami nie powinny jej dotyczyć – ma laptopa, pokój i niezbyt dojrzałą matkę, która stara się nawiązać kumpelską więź z córką, popalając z nią w ukryciu papierosy. Dziewczyna pozostaje jednak w permanentnym konflikcie z wychowującym ją twardą ręką ojczymem, buntuje się przeciw jego zakazom i nakazom, z podziwem patrząc na wolnych, jak jej się wydaje, niezależnych i cieszących się życiem (alkoholowe imprezy) młodych nacjonalistów. Nikt nie traktuje jej wśród nich jak dziecka, odpędza ją tylko wzór *combat girl* – Marisa, dla której niewinna nastolatka jest bolesnym portretem jej samej sprzed kilku lat.

Trzecią dziewczyną związaną ze środowiskiem neonazystów jest czarnowłosa i wykolczykowana Melanie, cicha matka odebranego jej dziecka, z pokorą znosząca obelgi rzucane pod swoim adresem przez nacjonalistycznych kolegów. Ci opędzają się od niej, lecz ona, niczym wierny pies, wciąż im towarzyszy, czekając w kącie na ochłap uwagi. Ta zaś, nawet jeśli sztywna, wydaje jej się lepsza niż samotność.

Jasno podzielone na czerni i biel życie Marisy ulega zmianie, gdy, wiedzioną gniewem, powoduje wypadek motocyklowy z udziałem dwóch imigrantów. Przekonana, że zabiła jednego z nich, zaczyna, nie bez oporów, pomagać drugiemu – afgańskiemu nastolatkowi Rasulowi. Rasul powoli oswaja agresywną niczym drapieżne zwierzę dziewczynę i sprawia, że zaczyna ona patrzeć na świat inaczej niż dotychczas. Nie jest to jednak sprawa pojedynczego wydarzenia, lecz powolny proces, znakomicie oddany w scenariuszu. Marisa broni się, miota, jest niepewna własnych myśli i działań, a pomagając Rasulowi wyraźnie postępuje wbrew sobie. Dopiero brutalne pobicie młodego Afgańczyka przez jej własnego chłopaka sprawi, że coś w niej pęknie.

Rzeczywistość w filmie przedstawiona jest z perspektywy jego bohaterki. Dlatego też znajdziemy w nim precyzyjny portret środowiska neonazystów, a imigranci, przeciwko którym skierowane jest ostrze ich nienawiści, pozostają w obrazie niemal nieobecni. Nacjonalistyczna banda spędza czas we własnym towarzystwie, kierując uwagę na innych tylko po to, by okazać im wrogość i agresję. Podobnie zachowuje się Marisa, nic nie wiedząca na temat tych, których nienawidzi.

Neonazizm to doktryna oparta na idei narodowego socjalizmu rodem z hitlerowskich Niemiec. Gloryfikuje własny naród i, w szerszym ujęciu, rasę (współczesne europejskie ruchy neonazystowskie głoszące ideę aryjskiej Europy), a także kult siły i walki oraz rasizm i antysemityzm. Ruchy neonazystowskie (jest wiele ugrupowań o różnym stopniu radykalizacji poglądów) są obecne w wielu krajach, m.in. w Niemczech, Stanach Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Rosji czy Polsce. Największą organizacją neonazystowską jest Blood & Honour, mająca swych reprezentantów także w Polsce. Równie znana jest Combat 18 (1 i 8 to numery, pod którymi w alfabecie występują litery A i H, inicjały Adolfa Hitlera; według tego klucza symbol 88, który tatuuje na brzuchu Svenja, oznacza HH czyli „Heil Hitler”), też obecna w Polsce. Organizacje te funkcjonują zwykle na obrzeżach prawa lub nielegalnie. Duże znaczenie ma dla nich obecność na stronach internetowych, które umieszczają na amerykańskich serwerach. Wiele państw próbuje kanałami dyplomatycznymi uniemożliwić im tę działalność, jednak piąta poprawka do amerykańskiej konstytucji gwarantuje w tym kraju wolność słowa także neonazistom.

Neonazizm staje się palącym problemem m.in. w Niemczech, w których młode pokolenie, nie obarczone poczuciem winy w takim stopniu jak pokolenie ich dziadków, boryka się z trudnościami ekonomicznymi i przemianami zachodzącymi

w coraz bardziej multikulturowej Europie. Ideologia nacjonalistyczna, często z braku innej oferty, wydaje się częścią z tych młodych ludzi idealną odpowiedzią na ich problemy.

Ze względu na skalę problemu i powagę sytuacji kwestia odradzania się ruchów neonazystowskich stała się ważnym tematem dla twórców filmowych. Do najważniejszych tytułów o tej problematyce należy zaliczyć filmy: „Romper Stomper” (reż. G. Wright, Australia 1992), „Więzień nienawiści” (reż. Tony Kaye, USA 1998), „Fanatyk” (reż. Henry Bean, USA 2001), „To właśnie Anglia” (reż. S. Meadows, Wielka Brytania 2006) oraz „Braterstwo” (reż. Nicolo Donato, Dania, 2009).

Film spina kłama kompozycyjna w postaci krótkiej, milczącej sceny na plaży. Pierwsze kadry ukazują leżącą na piasku młodą dziewczynę, z której piersi sączy się krew. Intensywne, przejmujące spojrzenie kobiety skierowane jest ku morzu, które za chwilę kamera pokaże z jej perspektywy – w odwróceniu. Od tej chwili staje się to obowiązująca perspektywa narracyjna – na świat, który stanął na głowie, w którym nic nie jest takie, jak powinno, będziemy spoglądać oczami Marisy. Zastosowana w prologu inwersja czasowa nie występuje w dalszej części filmu. Narracja, prowadzona zgodnie z chronologią, rekonstruuje wydarzenia nieuchronnie prowadzące do tragicznego finału.

Pomysł na „Combat Girls” zrodził się w głowie Wnendta w czasie realizacji projektu fotograficznego. W jego ramach reżyser wraz ze swoją dziewczyną podróżowali po wschodnich Niemczech, robiąc zdjęcia ruinom przemysłowym. W czasie tej wyprawy ich uwagę przykuła duża liczba młodych neonazystów na ulicach niewielkich miejscowości. Dla Wnendta było to zaskoczeniem, bowiem gdy on sam był nastolatkiem, podobni ekstremiści stanowili nieliczny margines. Kiedy zaczął zgłębiać temat, dostrzegł że wśród neonazystów pojawia się coraz więcej kobiet. Pytanie, co przyciąga je do nacjonalistycznych organizacji o nierzadko terrorystycznym charakterze, postanowił uczynić głównym tematem swojego filmu.

Powstanie scenariusza poprzedziło długotrwałe gromadzenie dokumentacji. Twórca nawiązał kontakt z dziewczynami z kręgów neonazystowskich i przeprowadził z nimi wielogodzinne rozmowy, w czasie których opowiadały nie tylko o życiu w neonacjonalistycznej społeczności, jej obyczajach, ideologii, znakach czy sposobach spędzania czasu, ale przede wszystkim o przyczynach swojej obecności w tym ruchu. Wnendt wspomina, że o tym mówiły szczególnie chętnie, często same dążyły do podjęcia tego tematu. W ich opowieściach wciąż powracały te same motywy: trudne dzieciństwo, rozwód rodziców, przemoc czy molestowanie seksualne w rodzinie. Znaczną część rozmówczyń reżysera stanowiły dziewczyny samotne, zakompleksione, poniżane, które z przynależności do grupy czerpały poczucie bezpieczeństwa i siły. Sam Wnendt podkreśla jednak, że jest daleki od usprawiedliwiania swoich bohaterów – wielu ludzi ma trudne życie, a dokonuje zupełnie innych życiowych wyborów.

Film spotkał się z wielkim zainteresowaniem krytyków i publiczności. Prezentowany i nagradzany na wielu festiwalach (m.in. na Warszawskim Festiwalu Filmowym) nieodmiennie budził duże emocje i prowokował ożywione dyskusje na temat losów współczesnej Europy. Czasem zarzucano mu zbyt dużą powierzchowność w ukazywaniu motywacji bohaterek i ewolucji ich postaci (szczególnie Svenji), podkreślając równocześnie niezaprzeczalne zalety: drobiazgową rekonstrukcję neonazystowskiej społeczności, wiarygodność fabuły, interesujące, dynamiczne, subiektywizujące narrację zdjęć.

[tekst: Sylwia Galanciak]

„COMBAT GIRLS” – ZAGADNIENIA NARODOWOŚCIOWE

PRZEDMIOT | WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE

opracowanie: Łukasz Kusiak

Temat lekcji

„Combat Girls” – zagadnienia narodowościowe.

Czas trwania lekcji

2 × 45 min

Cele lekcji

Podczas lekcji uczeń:

- określa gatunek i przydatność filmu jako źródła wiedzy o współczesnym świecie;
- stosuje pojęcia: Combat 18, kosmopolityzm, Krew i Honor, ksenofobia, nacjonalizm, naród, neonazizm, patriotyzm, rasizm, szowinizm;
- uświadamia sobie, dlaczego ludzie przyjmują różne postawy wobec narodu;
- omawia czynniki narodotwórcze;
- uświadamia sobie, dlaczego nie wszystkie ludy mają poczucie tożsamości narodowej;
- omawia główne założenia ideologii neonazystowskiej i uświadamia sobie, dlaczego ideologia ta jest w Polsce zakazana;

- uświadamia sobie, gdzie rozwija się neonazizm i czym ten proces jest uwarunkowany.

Powiązanie z podstawą programową

Podczas lekcji uczeń:

- rozwija wrażliwość społeczną, moralną i estetyczną;
- rozwija narzędzia myślowe umożliwiające obcowanie z kulturą i jej rozumienie;
- doskonalą umiejętności wyrażania własnych sądów, argumentacji i udziału w dyskusji; wykorzystuje kompetencje językowe i komunikacyjne w wypowiedziach ustnych i pisemnych (język polski);
- kształtuje dojrzałość intelektualną, emocjonalną i moralną (język polski);
- kształtuje umiejętności świadomego odbioru utworów literackich i tekstów kultury na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym, symbolicznym, aksjologicznym (język polski).

Metody i formy pracy

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące metody i formy pracy z uczniem:

- dyskusja
- wykład
- burza mózgów
- karta pracy
- praca z tekstem źródłowym
- praca z klasą oraz indywidualna

Środki dydaktyczne

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące środki dydaktyczne:

- film „Combat Girls. Krew i honor”
- karta pracy
- teksty źródłowe

Przygotowanie do lekcji

Lekcja powinna się odbyć po obejrzeniu filmu „Combat Girls. Krew i honor”. Przed zajęciami nauczyciel drukuje karty pracy (patrz s. 8–11).

PRZEBIEG LEKCJI

Wprowadzenie

Nauczyciel podaje temat lekcji, a następnie pyta klasę o refleksje dotyczące obejrzanego filmu oraz postawy, jakie wobec pojęcia narodu przyjmują bohaterowie filmu. Należy tak pokierować rozmowę, by uczniowie stwierdzili, że dominującą postawą w filmie są szowinizm i rasizm. Prowadzący rozdaje karty pracy (patrz s. 8–11) i prosi uczniów o wykonanie zadania 1. Po upływie wyznaczonego czasu weryfikuje odpowiedzi (kolejno: kosmopolityzm, szowinizm, patriotyzm, ksenofobia, nacjonalizm, rasizm).

Realizacja tematu

Nauczyciel opowiada o tym, że nowoczesna definicja narodu ukształtowała się po wielkiej rewolucji francuskiej i że trudno ją dookreślić – również dlatego, że jest nacechowana emocjonalnie. Prosi uczniów, aby wykonali zadanie 2 z karty pracy. Uczniowie powinni uwzględnić wybrane pięć czynników, które wpływają na powstanie narodów:

- wspólne terytorium
- wspólna kultura
- organizacja polityczna
- wspólne pochodzenie etniczne
- integracja gospodarcza
- integracja społeczna

Definicja narodu powinna uwzględniać następujące elementy: naród to duża grupa społeczna, powstała w wyniku procesu dziejowego jako wspólnota terytorialna o podłożu gospodarczym, politycznym, społecznym i kulturowym oraz występująca w świadomości swych członków.

Nauczyciel prosi uczniów, aby wykonali zadanie 3 z karty pracy. Po przeczytaniu tekstu źródłowego uczniowie podejmują dyskusję na zadany temat: dlaczego nie wszystkie „ludy” mają poczucie tożsamości narodowej. Należy tak pokierować rozmową, aby nasunął się następujący wniosek: nie wszędzie spotyka się głębokie poczucie tożsamości narodowej, ponieważ poza Europą (i USA), szczególnie w Afryce i Azji, naród nie odgrywa pierwszorzędnej roli w organizacji społecznej; w Afryce ważniejszą formą jest plemię, natomiast w Azji – więź religijna.

Nauczyciel przechodzi do drugiej części lekcji – poświęconej zagadnieniu neonazizmu. Krótko wyjaśnia zwroty wykorzystane w tytule filmu. Combat 18 oraz Krew i Honor (Blood & Honour) to organizacje powstałe w Wielkiej Brytanii, które zostały uznane za neonazistowskie. Sama nazwa: Krew i Honor nawiązuje do motta Hitlerjugend: Blut und Ehre i jest obecnie hasłem organizacji funkcjonującej w rozgałęzionej formie w kilku krajach. Propaguje ona rasizm, homofobię i antysemityzm.

Prowadzący prosi uczniów, by wykonali zadanie 4 z karty pracy – na podstawie filmu, tekstu źródłowego oraz wiedzy własnej mają podać cechy ideologii neonazistowskiej.

Przewidywane odpowiedzi

- przywrócenie lub ustanowienie ustroju opartego na niemieckim narodowym socjalizmie
- gloryfikacja własnego narodu (uznanego za najwyższe dobro) i jego pochodzenia etnicznego
- rasizm
- antysemityzm
- kult siły
- darwinizm społeczny
- inspiracje hitleryzmem i polityką III Rzeszy
- specyficzny strój
- symbolika
- kultywowanie tradycji III Rzeszy
- obchodzenie rocznic z historii III Rzeszy

Nauczyciel wyjaśnia, że neonazizm jest silnie rozwinięty w USA, Niemczech i Rosji. W USA poprawka do konstytucji zagwarantowała wolność wypowiedzi, dlatego takie organizacje mogą działać legalnie. W Niemczech częste są ataki na ośrodki dla osób starających się o azyl i na rodziny przesiedleńców. W Rosji, głównie w Moskwie, dochodzi do ataków na przedstawicieli innych republik, zwłaszcza republik zakaukaskich i środkowoazjatyckich. Prowadzący dodaje, że w większości krajów na świecie, także w Polsce i Niemczech, tego typu ideologia jest konstytucyjnie zakazana.

Podsumowanie tematu

W ramach podsumowania lekcji nauczyciel prosi uczniów, by wykonali zadanie 5 z kart pracy – zapoznali się z tekstem źródłowym i wyjaśnili, dlaczego ideologia nazistowska jest w Polsce zakazana.

Praca domowa

Wypisz te aspekty ideologii neonazistowskiej, które są zakazane przez polskie prawo.

KARTA PRACY

Zadanie 1

Połącz nazwy postaw przyjmowanych wobec narodu z ich definicjami.

ksenofobia
kosmopolityzm

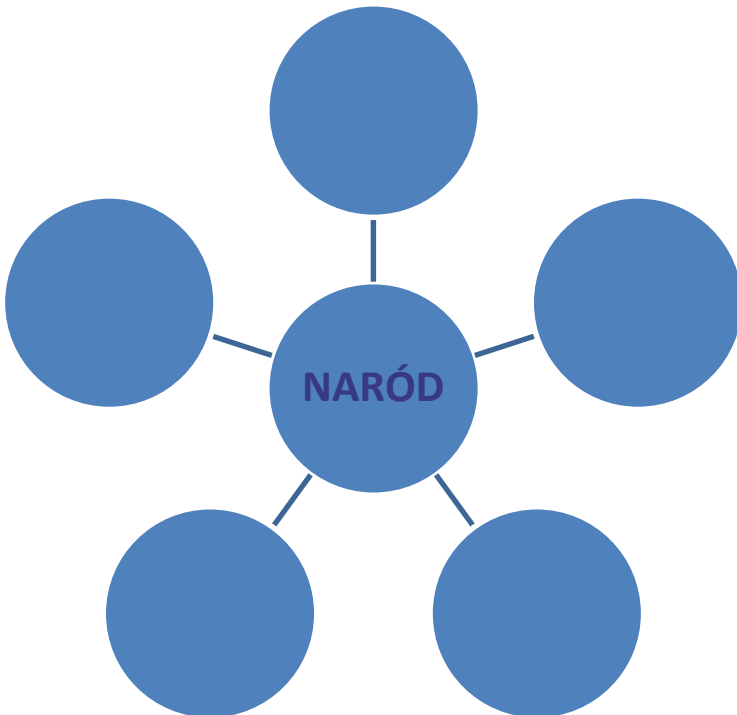
nacjonalizm
patriotyzm

rasizm
szowinizm

NAZWA POSTAWY	DEFINICJA
	opiera się na założeniu, że ojczyzną człowieka jest cały świat, a tradycje lokalne i narodowe nie mają znaczenia
	skrajna postać nacjonalizmu, która objawia się solidarnością wszystkich grup społecznych danego narodu, a wobec mniejszości narodowych, innych narodów czy grup społecznych nakazuje przyjmować postawę wrogą, pełną pogardy
	zasadza się na szacunku i umiłowaniu ojczyzny oraz gotowości do poświęceń; ustanawia dobro własnego kraju ponad osobistymi lub partykularnymi interesami
	postawa, którą cechuje niechęć lub nawet wrogość wobec przedstawicieli innych ras, religii i kultur
	postawa społeczno-polityczna, ideologia i ruch polityczny, które interesy innych narodów podporządkowują interesowi własnemu; przedkładanie solidarności narodowej nad wszelkie inne związki i zobowiązania oraz wszystkiego, co narodowe, nad to, co cudzoziemskie lub kosmopolityczne.
	teoria uznająca rasy ludzkie za nierówne: istnieją rasy lepsze i gorsze, a wartość człowieka zależy od jego przynależności do danej z nich; pod każdym względem rasa biała góruje nad żółtą i czarną, a jej najdoskonalszą odmianą jest rasa aryjska

Zadanie 2

Wymień pięć czynników, które wpływają na powstanie narodów i napisz definicję narodu.

naród –

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 3

Przeczytaj fragment artykułu Jarosława Tomasiewicza „Co to jest «naród»?” i zastanów się, dlaczego nie wszystkie „ludy” mają poczucie tożsamości narodowej.

Od Wiosny Ludów ugruntowało się w Europie przekonanie, że ludzkość składa się z narodów. Joseph de Maistre posunął się do stwierdzenia: „Widziałem w życiu Francuzów, Włochów i Rosjan... jednak co do człowieka, to oświadczam, że go nigdy nie spotkał...”.

Tymczasem naród to wynalazek europejski. W Czarnej Afryce podstawową formą organizacji społecznej jest plemię, co w ponury sposób unaocznia tragedia Krainy Wielkich Jezior: mówiące jednym językiem ludy Tutsii Hutu żyjąc tam wspólnie od XIV w. nie stopiły się w jeden naród. W Azji na czoło wysuwa się więź religijna – w 1947 r. jednolita etnicznie Bengalia (kraina, w której więź etniczna należała do najsilniejszych!) została podzielona według kryterium wyznaniowego między Indie i Pakistan.

[źródło: <http://www.zakorzenie.most.org.pl/za3/index.htm>]

Zadanie 4

Na podstawie filmu, artykułu Sławomira Gdyki „Neonazizm” oraz wiedzy własnej podaj cechy ideologii neonazistowskiej.

„Być obywatelem Rzeszy, nawet jeżeli jest się tylko zamiataczem ulic, musi być uważane za większy honor niż bycie królem w obcym kraju”. (w: A. Hitler „Mein Kampf”)

W obecnych czasach upadku wzniosłych ideologii, w obliczu globalnego konformizmu, powracanie myślami do dawnych czasów świetności jest w Niemczech (ale także w krajach Beneluksu) coraz bardziej popularne. Obserwuje się rosnące zainteresowanie nacjonalizmem. Powstające partie ultrapravicowe nawiązują w swoich programach wyborczych do hitleryzmu. NPD (Niemiecka Partia Demokratyczna) obiecuje obywatelom RFN „wspaniały sukces narodu niemieckiego” (w: „Polityka”, nr 40/2004), jeśli przejmie władzę w państwie. Jest to o tyle niepokojące, że NPD, jak również DVU (niem. Deutschvolksunion – Niemiecka Unia Ludowa) zanotowały wzrost popularności wśród głosujących w wyborach do samorządów lokalnych w 2004 r. Dla przykładu: w Brandenburgii DVU uzyskało 6,1% głosów (4. miejsce), natomiast w Saksonii NPD zdobyło 9,2% głosów – poparcie wzrosło od 1999 r. o 7,8% („Polityka”, nr 40/2004). Szacuje się, iż w Niemczech żyje około 40 tys. sympatyków neonazizmu i neofaszystów.

Powodów, dla których skrajny nacjonalizm zdobywa rzesze zwolenników jest wiele. Warto zwrócić uwagę na to, że opinie specjalistów co do korzeni takiej postawy są dość zróżnicowane. Część z nich uważa, że młodzi ludzie inspirują się ruchem skinheads, widząc ukazywaną w wielu filmach wielkość, majestat i potęgę Hitlera, czują przed nim swoisty respekt, chcą się do niego upodabniać. Takie działania daje im nową wiarę, siłę, której brakuje. To z kolei bierze się z wysokiej stopy bezrobocia we wschodnich Niemczech. „Ossi” mają pretensje do swoich rodaków z Zachodu o ich lepsze warunki życia, perspektywy, powodzenie zawodowe i szereg innych czynników. W dużej mierze prowadzi to do nienawiści. Jednocześnie się oni w grupy, z czasem przekształcające się w bojówki. W latach 90. bojówkarze organizowali polowania na „kolorowych” i podpalali mieszkania azylantów. Mogli w trakcie takich akcji zabić nawet kilkadziesiąt osób. Brało się to z rozpaczliwego pragnienia oczyszczenia nacji. „Narodowa teoria świata musi przeto być całkowicie odróżniana od teorii marksistowskiej: musi ona wierzyć ślepo rasie [...]”. (w: A. Hitler „Mein Kampf”). Wiąże się to również z bardzo otwartą polityką imigracyjną RFN, zgodnie z którą przybyli mają rozliczne prawa, a to wzbudza u przewrażliwionych przeświadczenie o niesprawiedliwości, odrzuceniu.

Jednakże żeby lepiej zrozumieć kwestię neonazizmu powinniśmy także popatrzeć na nią z perspektywy wyznawców tej ideologii. Czy będąc na ich miejscu, nie uczynilibyśmy tego samego, nie podążylibyśmy śladami Führera? Nierzadko uciekanie się do tego typu rozwiązań to ich jedyna deska ratunku. Członkostwo w grupie skinowskiej daje im silne poczucie przynależności. Przebywają w towarzystwie ludzi takich jak oni, pokrzywdzonych przez los. Ugrupowania te mają często charakter paramilitarny, którego elementami są m.in. głany i ogolona na tyso głowa. Symbole te pochodzą wszakże z Wielkiej Brytanii, lecz nad Renem równie dobrze się przyjęły.

Od początku skini sami sobie wpajają, że walczą w słusznej sprawie. Ludzi postronnych, którzy nie deklarują się jako neonaziści, uznają za złych, zakłamanych i fałszywych. Istotna jest też rzecz następująca: skinheadzi w danym kraju werbują się tylko z jego rodowitych obywateli. Są przeświadczeni o wyższości swojego narodu, muszą zachować „czystość krwi”. Ich życie zdominowała walka o ten priorytetowy cel. Zdumiewające poświęcenie oraz oddanie uzyskuje poklask w grupie. Nierzadko wyzwala to w nich agresję, chęć wyeksponowania swojej wartości poprzez użycie siły fizycznej (przemocy).

Neonaziści w Niemczech są bardzo dobrze zorganizowani i trudno rozbić ich przestępcze struktury. Są podzieleni na 2-4-osobowe jednostki. Nawet kiedy jeden z nich „wpadnie”, nie da to dojścia do jego kompanów, ponieważ do porozumiewania się między sobą skinheadzi używają jedynie pseudonimów. Posiadają własną muzykę, prasę (np. NS Kampfruf – Narodowosocjalistyczne Wezwanie do Walki, wydawane przez Amerykanina Gary’ego Rexa Laucka), zakodowany żargon, serwisy internetowe i sklepy z różnego rodzaju „ekwipunkiem” (koszulki, flagi, przypinki, przepaski ze swastyką). Organizacją o dość dużym znaczeniu jest dla neonazistów BAF (Braune Armee Fraktion), zajmujący się szerzeniem poglądów rasistowskich i faszystowskich. Najsilniej zakonspirowane jest odrodzone NSDAP, którego członkowie na swoich zjazdach nadal oddają hołd Hitlerowi i jego III Rzeszy.

Niemieccy neonaziści chcą znowu być potęgą światową; świadczą o tym też ciepłe przyjęcie i przychylnie opinie krytyków na temat filmu „Upadek”, przedstawiającego Führera jako niczemu niewinnego, zagubionego człowieka. Wybierają jednak karkołomną drogę, która już raz w historii spowodowała globalną tragedię i śmierć przeszło 50

mln ludzi. Nie można do tego dopuścić, trzeba poruszać temat nawrotów nazizmu, ale we właściwy sposób – poprzez uświadamianie i przekazywanie prawdy kolejnym pokoleniom.

[źródło: <http://www.sztab.com/publicystyka-sztabowa,Neonazizm,1672.html>]

Zadanie 5

Zapoznaj się z przywołanymi poniżej fragmentami polskiej konstytucji oraz prawa karnego i wyjaśnij, dlaczego ideologia nazistowska jest w Polsce zakazana.

Art. 13.

Zakazane jest istnienie partii politycznych i innych organizacji odwołujących się w swoich programach do totalitarnych metod i praktyk działania nazizmu, faszyzmu i komunizmu, a także tych, których program lub działalność zakłada lub dopuszcza nienawiść rasową i narodowościową, stosowanie przemocy w celu zdobycia władzy lub wpływu na politykę państwa albo przewiduje utajnienie struktur lub członkostwa.

[źródło: Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483)]

Art. 255.

§ 1. Kto publicznie nawołuje do popełnienia występku lub przestępstwa skarbowego, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Kto publicznie nawołuje do popełnienia zbrodni, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 3. Kto publicznie pochwała popełnienie przestępstwa, podlega grzywnie do 180 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 256.

§ 1. Kto publicznie propaguje faszystowski lub inny totalitarny ustrój państwa lub nawołuje do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych albo ze względu na bezwyznaniowość, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto w celu rozpowszechniania produkuje, utrwala lub sprowadza, nabywa, przechowuje, posiada, prezentuje, przewozi lub przesyła druk, nagranie lub inny przedmiot, zawierające treść określoną w § 1.

Art. 257.

Kto publicznie znieważa grupę ludności albo poszczególną osobę z powodu jej przynależności narodowościowej, etnicznej, rasowej, wyznaniowej albo z powodu jej bezwyznaniowości lub z takich powodów narusza nietykalność cielesną innej osoby, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 258.

§ 1. Kto bierze udział w zorganizowanej grupie albo związku mającym na celu popełnianie przestępstw, w tym i przestępstw skarbowych podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Jeżeli grupa albo związek określony w § 1 ma charakter zbrojny, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 3. Kto grupę albo związek określony w § 1 lub 2 zakłada lub taką grupą albo takim związkiem kieruje, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

[źródło: Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.)]

JAK RODZI SIĘ I GAŚNIE FASCYNACJA NEONAZIZMEM NA PRZYKŁADZIE BOHATEREK FILMU „COMBAT GIRLS”

PRZEDMIOT | GODZINA WYCHOWAWCZA
opracowanie: Wioletta Gałwa, Sylwia Skalska

Temat lekcji

Jak rodzi się i gaśnie fascynacja neonazizmem na przykładzie bohaterek filmu „Combat Girls”.

Czas trwania lekcji

2 × 45 min

Cele lekcji

Podczas lekcji uczeń:

- definiuje pojęcia neonazizmu
- rozpoznaje mechanizmy funkcjonowania ekstremalnego ugrupowania
- doskonali umiejętność dyskusji, wyrażania i obrony własnych poglądów
- uświadamia sobie, jakie motywy skłaniają ludzi do przystępowania do radykalnych grup
- uświadamia sobie, co musi się wydarzyć, żeby uświadomić sobie negatywne konsekwencje własnego postępowania
- uświadamia sobie, dlaczego nie jest łatwo wyjść z zamkniętej, silnej grupy

Powiązanie z podstawą programową

Podczas lekcji uczeń:

- rozwija wrażliwość społeczną, moralną i estetyczną;
- rozwija narzędzia myślowe umożliwiające uczniom obcowanie z kulturą i jej rozumienie;
- doskonali umiejętności wyrażania własnych sądów, argumentacji i udziału w dyskusji; wykorzystuje kompetencje językowe i komunikacyjne w wypowiedziach ustnych i pisemnych (język polski);
- kształtuje dojrzałość intelektualną, emocjonalną i moralną (język polski);
- kształtuje umiejętności świadomego odbioru utworów literackich i tekstów kultury na różnych poziomach: dosłownym, metaforycznym, symbolicznym, aksjologicznym (język polski).

Metody i formy pracy

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące metody i formy pracy z uczniem:

- dyskusja
- miniwykład
- karta pracy
- praca z klasą i w grupach

Środki dydaktyczne

Podczas lekcji nauczyciel wykorzystuje następujące środki dydaktyczne:

- film „Combat Girls. Krew i honor”
- karty pracy
- flipchart
- flamastry

Przygotowanie do lekcji

Lekcja powinna się odbyć po obejrzeniu filmu „Combat Girls. Krew i honor”. Przed zajęciami nauczyciel drukuje karty pracy (patrz s. 17–18) oraz zapoznaje się z następującymi materiałami:

- <http://panzerschreck.strefa.pl/neonazisci.html>
- <http://www.cbn.com/cbnnews/world/2010/september/neo-nazism-spirit-of-hitler-still-alive-in-germany/?mobile=false>

W sali należy rozstawić trzy flipcharty – po jednym na grupę.

PRZEBIEG LEKCJI

Wprowadzenie

Nauczyciel podaje temat lekcji, a następnie pyta uczniów:

- Jakie są ich wrażenia, odczucia i refleksje po filmie?
- Co im się w nim podobało/nie podobało?
- Co było w nim ciekawe?
- Czy jakoś ich zaskoczył, czy był realistyczny/nierrealistyczny?
- Czy widzieli podobne filmy, czym się od nich różni, w czym jest podobny?
- O czym był ich zdaniem ten film?

Realizacja tematu

Nauczyciel dzieli uczniów na trzy grupy i rozdaje karty pracy nr 1 (patrz s. 17). Każdy zespół ma się zapoznać z materiałem dotyczącym genezy filmu (fragmenty wywiadu z reżyserem Davidem Wnendtem), a następnie streścić informacje na forum klasy. Zarysowanie genezy filmu oraz umiejscowienie filmu w realiach ma istotne znaczenie dla zrozumienia mechanizmów powstawania grup ekstremistycznych. Uczniowie mają 10 min na przygotowanie się do maksymalnie trzyminutowej prezentacji.

Nauczyciel podsumowuje ćwiczenie – pyta uczniów:

- Czego ważnego dowiedzieli się o grupach neonazystowskich?
- Jak ta wiedza wpłynęła na ich odbiór filmu?
- Czy informacje te wprowadzają szerszą perspektywę widzenia sposobu funkcjonowania grup neonazystowskich?

Nauczyciel wprowadza definicję nazizmu oraz informuje o konsekwencjach prawnych wynikających z przynależności do organizacji wyznających tego typu ideologię. Neonazizm to doktryna mająca na celu przywrócenie lub ustanowienie ustroju opartego na niemieckiej wersji narodowego socjalizmu. Gloryfikuje własny naród (uznając go za najwyższe dobro) i jego pochodzenie etniczne (w tym elementy kulturowe takie jak etniczne wierzenia germańskie) oraz charakteryzuje się postawami rasizmu, antysemityzmu, kultem siły i darwinizmem społecznym. W niektórych odłamach przechodzi w skrajny nacjonalizm, w innych zaś w „biały” internacjonalizm.

Jeśli trzeba, prowadzący uzupełnia wiedzę uczniów na temat narodowego socjalizmu. Jest to ideologia Niemieckiej Narodowo-Socjalistycznej Partii Robotników (NSDAP), skrajna odmiana faszystów, opierająca się na biologicznym rasizmie, w szczególności na antysemityzmie, czerpiąca z haseł nacjonalistycznych i socjalnych, trudna do jednoznacznego uplasowania na klasycznej osi prawica–lewica. Stanowiła ideologię państwową w czasie sprawowania władzy w Niemczech przez NSDAP w latach 1933–1945. Nazizm w założeniu miał odwrócić niemieckich robotników po I wojnie światowej od komunizmu oraz socjalizmu, w praktyce jego bazę stanowili zrujnowani chłopcy, weterani i przedsiębiorcy. Ruch odwoływał się do oddziałów Freikorps, które podczas rewolucji listopadowej walczyły z socjalistami ze Związku Spartakusa i socjaldemokratami. Podstawą ideologii był Volkizm stanowiący element dotychczasowej niemieckiej myśli konserwatywnej, stąd też założenia ideologiczne nazizmu często określane są jako prawicowe. Współcześnie propaganda nazistowska, użycie symboli narodowego socjalizmu są prawnie zakazane od 1945 r. w Niemczech i Austrii. W innych państwach, w tym w Polsce, istnieją podobne zakazy. W praktyce współcześnie istnieją marginalne grupki neonazystowskie, a z wybranych założeń idei nazistowskiej czerpią niektóre grupy skrajnej prawicy, z których najsilniejsze są organizacje takie jak Narodowodemokratyczna Partia Niemiec czy Złoty Świt. Ideologami narodowego socjalizmu byli: Adolf Hitler („Mein Kampf”) oraz Alfred Rosenberg i Joseph Goebbels.

Nauczyciel podkreśla, że współcześnie propaganda nazistowska, użycie symboli narodowego socjalizmu są prawnie zakazane od 1945 r. w Niemczech i Austrii, także w innych państwach, w tym w Polsce, istnieją podobne zakazy. Może przytoczyć odpowiednie artykuły Konstytucji RP oraz kodeksu karnego:

- art. 13 Konstytucji RP: „Zakazane jest istnienie partii politycznych i innych organizacji odwołujących się w swoich programach do totalitarnych metod i praktyk działania nazizmu, faszystów i komunizmu, a także tych, których program lub działalność zakłada lub dopuszcza nienawiść rasową i narodowościową, stosowanie przemocy w celu zdobycia władzy lub wpływu na politykę państwa albo przewiduje utajnienie struktur lub członkostwa”;
- art. 256 kodeksu karnego: „Kto publicznie propaguje faszystowski lub inny totalitarny ustrój państwa lub nawołuje do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych albo ze względu na bezwyznaniowość, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2”;

- art. 257 kodeksu karnego: „Kto publicznie znieważa grupę ludności albo poszczególną osobę z powodu jej przynależności narodowej, etnicznej, rasowej, wyznaniowej albo z powodu jej bezwyznaniowości lub z takich powodów narusza nietykalność cielesną innej osoby,
- podlega karze pozbawienia wolności do lat 3”.

Nauczyciel informuje uczniów, że teraz przyjrzą się, jaki obraz neonazistów wyłania się z filmu, aby poznać mechanizmy funkcjonowania tego typu grup, korzyści oraz zagrożenia wynikające z bycia w tej grupie. Nauczyciel ponownie dzieli uczniów na trzy grupy i rozdaje karty pracy nr 2 (patrz s. 18). Zespoły mają 10 min na wypracowanie odpowiedzi na pytania.

Ważne jest, aby nauczyciel zachował kolejność odczytywania odpowiedzi poszczególnych grup. Wypisanie i odczytanie korzyści, jakie wynikały z przynależności do grupy, ma bardzo ważne znaczenie dla kolejnego pytania, które zostanie zadane w dalszej części warsztatu (co spowodowało, że Marisa przestała fascynować się tą grupą?). Ważne jest, aby nauczyciel zwrócił uwagę uczniów na przemianę, jaka dokonała się w wyniku z pozoru przypadkowego zbiegu zdarzeń (zemsta za oderwanie lusterka samochodu przez potrącanie dwóch osób), mających ogromny wpływ na dalsze losy Marisy (pojawienie się w życiu Marisy chłopaka z Afganistanu i konsekwencje podejmowanych przez nią wyborów).

Przewidywane odpowiedzi w grupie 1

- wygląd: krótkie włosy, wygolone głowy, kobiety w części wygolone lub zafarbowane na czarno, ciężkie buty typu głany, styl wojskowy, koszulki bez rękawów, tatuaże
- akcesoria: łańcuchy, kij basesballowy
- symbole: swastyka, orzeł niemiecki, krzyż celtycki, krzyż słoneczny, 88 – zawiera w sobie dwukrotnie cyfrę 8, skrót od nazistowskiego pozdrowienia Heil Hitler. Ponadto 88 może oznaczać SS, kiedy odczytuje się alfabet od tyłu
- SS-TOTENKÖPF – charakterystyczna czaszka z puszczelami, wzór wykorzystywany przez SS obecnie symbol Combat 18, międzynarodowej neohitlerowskiej organizacji terrorystycznej;
- mundury Wehrmachtu lub SS
- salut rzymski jako sposób pozdrawiania się wewnątrz organizacji

Przewidywane odpowiedzi w grupie 2

- uważają, że demokracja to najgorszy system, gdyż władza może trafić w ręce wszystkich, co stanowi zagrożenie
- przejawiają nietolerancję i wrogość wobec innych ras oraz wyznań (kult czystości krwi, mechanizm my = swoi, oni = obcy)
- są wrogo nastawieni do policji
- opierają się na przemocy i sile
- nie tolerują słabości
- bronią swojego terytorium i języka
- mają poczucie nadrzędności i postannictwa
- chcą zdobyć władzę
- solidaryzm, grupowanie
- nie wolno zażywać narkotyków
- nie wolno zdradzić swojej grupy, wyłamać się z niej, przeciwstawiać się liderowi
- manipulacja świadomością
- darwinizm – walka o byt, wygrywa silniejszy
- dozwolona jest agresja słowna wobec „innych”, naruszenie ich godności osobistej

Przewidywane odpowiedzi w grupie 3

- poczucie siły, omnipotencji
- wspólnota
- przynależność do grupy
- atrakcyjność fizyczna rówieśników oraz potwierdzanie u rówieśników swojej atrakcyjności
- akceptacja w grupie
- więzi z innymi, tworzenie związków
- seksualność
- poczucie wyjątkowości (tatuaże, ubiór, postawa życiowa, wygłaszane idee) i inności

- wspólne spędzanie czasu
- domówki, imprezy
- podobieństwa na poziomie poglądów, ubioru, zachowania
- wspólne działania
- sprawność fizyczna (wspólne ćwiczenia wojskowe)
- ustalenie i przestrzeganie tych samych zasad i praw
- brak ograniczeń (jeśli chodzi o alkohol i papierosy)
- seks
- dominacja siły (demolowanie, agresja wobec innych)

Nauczyciel informuje uczniów, że do tej pory przyglądali się mechanizmom funkcjonowania i korzyściom z przynależności do grupy neonazistowskiej, teraz przyjrzą się wątpliwościom oraz motywom odejścia z grupy na przykładzie Marisy. Prowadzący pyta, co spowodowało, że Marisa przestała fascynować się tą grupą.

Przewidywane odpowiedzi

- przeżycia osobiste
- wyrzuty sumienia z powodu przeświadczenia, że zabiła człowieka
- bezpośredni kontakt z przedstawicielem innej rasy (chłopak z Afganistanu), poznawanie go i tworzenie się między nimi więzi
- dostrzeżenie braku empatii we własnej grupie (uderzenie w twarz przez chłopaka, kiedy nie reaguje na jego pytania po śmierci dziadka)
- dostrzeżenie, że przemoc może wyrządzić dużo krzywdy niewinnym osobom (pobicie chłopaka z Afganistanu)
- poznanie Svenji, która przypomina Marisie ją samą z lat wcześniejszych

Nauczyciel zachęca uczniów do refleksji nad tym, co takiego musi się wydarzyć, żeby uświadomić sobie negatywne konsekwencje własnego postępowania i dlaczego nie jest łatwo wyjść z zamkniętej, silnej grupy.

Przewidywane odpowiedzi

- podatność na manipulację
- czarno-białe widzenie świata
- brak krytycyzmu
- trudności po odrzuceniu przez grupę
- brak odniesienia do innych grup/poglądów
- brak myślenia indywidualnego
- indoktrynacja
- rozpowszechnianie propagandy
- ortodoksyjność
- irracjonalne przekonania
- syndrom grupowego myślenia/działania
- odpowiedzialność zbiorowa
- uogólnianie
- podtrzymywanie stereotypów
- potwierdzanie założeń (tzw. samospełniająca się przepowiednia)
- samouwielbienie

Podsumowanie tematu

Nauczyciel pyta uczniów:

- jakie są ich osobiste odczucia po zajęciach;
- co wyniosą z lekcji;
- do jakich refleksji skłania ich ta lekcja.

KARTY PRACY NR 1

Wydrukuj stronę, a następnie rozetnij karty pracy.

GRUPA 1: Gdzie rozgrywa się akcja filmu i o jakich czasach opowiada?

Zanim zacząłem studiować reżyserię w Poczdamie koło Berlina (ok 1997 r.) zrealizowałem razem z moją dziewczyną pewien projekt fotograficzny. Jeździliśmy samochodem po wschodnich Niemczech i robiliśmy zdjęcia poprzemysłowym ruinom. Podczas naszej podróży zauważyliśmy, że na prowincji jest dużo młodych ludzi, którzy są neonazistami. Bardzo mnie to zaskoczyło i oczywiście zaciekawilo. Kiedy byłem młody, nie było ich aż tylu. Kończąc szkołę zastanawiałem się, jaki temat wybrać na mój film dyplomowy. W końcu zdecydowałem się zrobić film właśnie o nich. Film kręciłem w okolicach Magdeburga.

GRUPA 2: Dlaczego głównymi postaciami są młode neonazistki? Jak reżyser do nich docierał?

Kiedy zacząłem zgłębiać temat grup neonazystowskich okazało się, że w grupach skrajnych prawicowców jest coraz więcej kobiet. To było bardzo ciekawe. Poza tym, nie widziałem nigdy wcześniej żadnego filmu, który by o nich opowiadał. Kontynuowałem więc moje badania, chodziłem na demonstracje, w miejsca, gdzie spotyka się młodzież o poglądach prawicowych i robiłem wywiady z młodymi kobietami, które należą do tej subkultury. Okazało się, że zebrałem wiele ciekawego materiału i na jego podstawie napisałem scenariusz. Swoje poszukiwania rozpocząłem od Internetu. Odkryłem stronę – uwaga, uwaga – dla singli, szukających partnerów na jedną randkę lub na dłużej, ale kryterium jakie trzeba było spełniać, to przynależność do jakiejś ekstremalnej formacji. Kiedy już poznałem system i o co chodzi, zarejestrowałem się na portalu. Wystąłem setki maili do kobiet o określonych poglądach, ale od razu zaznaczyłem, że nie chodzi mi o znalezienie partnerki, napisałem, że jestem reżyserem, chciałbym zrealizować film, zależy mi na ich opinii. No i obiecywałem, że wszystko będzie anonimowe. Najwięcej czasu zabrał research i gromadzenie informacji – dotarcie do prawdziwych kobiet zaangażowanych w ruch neonazystowski w Niemczech, a później namówienie ich do anonimowych zwierzeń, zebranie wszystkich informacji, wreszcie selekcja materiału.

GRUPA 3: O jakim problemie chciał opowiedzieć reżyser?

Chciałem pokazać problem współczesnych Niemiec – rosnącą agresję wobec uchodźców oraz rozczarowanie, jakie spotyka młodych ludzi, gdy władza mająca zapewnić wszystkim równość, zawodzi. Interesowało mnie, jak do tego dochodzi, że stajesz się członkiem takiej grupy. Podczas zbierania materiałów zauważyłem, że niekiedy powodem, dla których dzieci tak mocno angażują się w politykę, jest fakt, że ich rodzice byli absolutnie apolityczni. Dotyczy to szczególnie sytuacji, kiedy rodzice odcinając się od politycznej dominacji III Rzeszy, postanowili po II wojnie światowej w ogóle odciąć się od czynnej polityki. Po jego klęsce (Hitlera) trzeba było zachować milczenie, ukrywać się z politycznymi przekonaniami, choć sen o potędze Niemiec pozostał. Jednak dzieci potrzebowały drogowskazów, czerpały z mitów wojennych o sile kraju, kulcie doskonałości. Przy nijakości, wycofaniu, odrętwieniu dorosłych, każda propozycja była dla młodego pokolenia atrakcyjna. Można powiedzieć, że „wszyscy Niemcy w pewnym sensie są potomkami nazizmu”.
To wywołują traumę. Przewyciężyć traumę można na kilka sposobów, np. mitologizując, idealizując przeszłość narodu. Wojna jest stygmatem, z którym żyją współczesne niemieckie pokolenia, mają dość obciążenia poczuciem winy za zbrodnie wojenne, nie chcą żyć w zastraszeniu.

KARTY PRACY NR 2

Wydrukuj stronę, a następnie rozetnij karty pracy.

GRUPA 1

Jak można scharakteryzować grupę neonazistów ukazanych w filmie? Zwróćcie uwagę na ubiór, włosy, akcesoria, slogany, symbole, gesty.

GRUPA 2

Jakie wartości i idee przyświecają członkom tej grupy, jakie poglądy głoszą, jakie mają zasady, co w ich ramach wolno, a czego nie wolno robić?

GRUPA 3

Jakie korzyści z przynależności do tej grupy pokazane są w filmie na przykładzie Svenji i Marisy?